MAX
70dB(A)
NEFOM
Nederlandse Federatie
Omgevingslawaai
Motorvoertuigen

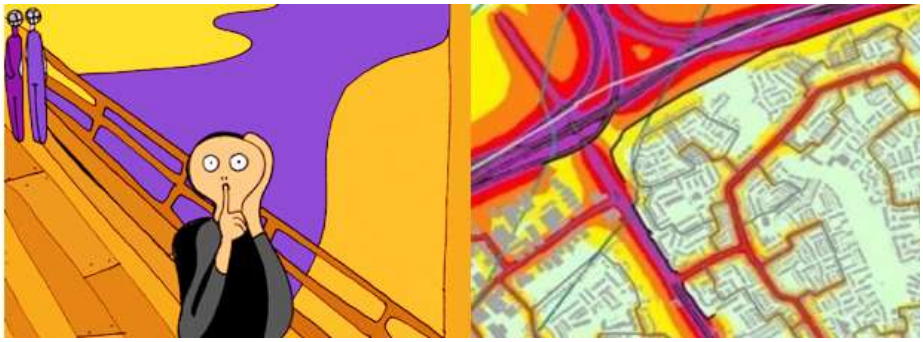

Aan de Minister voor Klimaat en Energie
t.a.v. De heer R.A.A. Jetten
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Krimpenerwaard, 10 mei 2023

Betreft: Drievoudige klacht inzake discriminatie bij de zorgplicht voor de leefomgeving

Geachte heer Jetten,

In de afgelopen jaren hebben wij de Rijksoverheid en in het bijzonder de minister van Infrastructuur en Waterstaat, doch ook enkele andere ministers, diverse malen benaderd met het verzoek in het kader van de leefomgeving en het milieu maatregelen te nemen tegen uitstoot van broeikasgassen en (geluid)overlast door motorfietsen.

Tot op heden heeft de Rijksoverheid geen gevolg gegeven aan onze verzoeken, hoewel de Rijksoverheid wel bepaalde maatregelen heeft genomen, doch daarbij een discriminerend beleid voert, zulks in strijd met het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).

In verband hiermede willen wij graag een tweetal klachten inzake discriminatie indienen. We treden daarbij op als belangenbehartiger van ruim 100 bewonersgroepen. Deze bewonersgroepen zijn verspreid over heel Nederland en staan alle vermeld op onze site (www.nefom.nl).

1. Discriminatie in het Klimaatakkoord

Medio 2019 heeft het kabinet in navolging van het Klimaatakkoord van Parijs (2015) ter vermindering van de uitstoot van broeikasgassen een nationaal Klimaatakkoord gepresenteerd. Dit nationaal Klimaatakkoord bevat een apart hoofdstuk over mobiliteit met de randvoorwaarden voor realisering van een toekomstbestendig mobiliteitssysteem. Daarbij besteedt het nationaal Klimaatakkoord aandacht aan de transitie naar elektrisch vervoer, waarbij speciaal aandacht wordt geschonken aan alle soorten vierwielers: bestelbussen, vrachtauto's, personenauto's, autobussen, etc.

Daarnaast besteedt het nationaal Klimaatakkoord op pagina 57 kort aandacht aan tweewielers. Deze passage vermeldt enerzijds dat de bijdrage van gemotoriseerde tweewielers aan de CO2-uitstoot gering is, maar dat deze tweewielers wel lokaal zorgen voor een negatief effect op de luchtkwaliteit.

In deze paragraaf spreken betrokken partijen (Rijksoverheid, BOVAG, RAI Vereniging en Vereniging DOET) af om samen te werken aan de transitie naar 100% emissieloze snorfietsen. Zo dienen vanaf 1 januari 2025 alle nieuw te verkopen snorfietsen op de Nederlandse markt emissieloos zijn. De Rijksoverheid zal zorgen voor een gelijk speelveld op de Nederlandse markt.

Aan de motorfietsen, die volgens het rapport van de *International Council on Clean Transportation* (ICCT) juist ruim 11 keer meer koolmonoxide uitstoten dan benzineauto's wordt echter geen enkele aandacht besteed! Motorfietsen stoten bovendien ruim 6 keer meer stikstofoxide uit dan benzineauto's.

Op 10 mei 2021 hebben wij een brief (zie onze website) aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat gestuurd, waarin wij verzocht hebben om aanvulling van het nationaal Klimaatakkoord met een transitie naar elektrische motorfietsen, een en ander in lijn met de regeling voor snorfietsen, zodat alle nieuw te verkopen motorfietsen vanaf 1 januari 2025 op de Nederlandse markt emissieloos zijn.

We hebben een vergelijkbare brief geschreven aan (zie onze website):
- de minister van Binnenlandse Zaken
- de minister van Justitie en Veiligheid
- de minister van Medische Zorg en Sport

We hebben ter onderbouwing van ons verzoek verwezen naar:
- artikel 21 Grondwet
- artikel 2 en artikel 8 EVRM
- artikel 2 en artikel 6 Verdrag betreffende de Europese Unie

Voorts hebben wij verwezen naar de volgende rapporten:
- Rapport Gezondheidsraad
- RIVM-rapport n.a.v. de motie Schonis
- De nieuwe WHO-richtlijnen omgevingsgeluid
- Handbook on the external costs of transport van de Europese Commissie

Op 8 juli 2021 heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat, mede namens de drie andere ministers, op ons verzoek gereageerd (zie website) en daarin schrijft de minister:

“In uw brieven benadrukt u het belang van de zorgplicht die de overheid heeft ten aanzien van de leefomgeving. Deze zorgplicht beschouwen wij als een groot goed en een continue verantwoordelijkheid. Die blijkt, zoals u ook aangeeft, ook uit artikel 21 van de Grondwet dat bepaalt dat zorg van de overheid is gericht op de bescherming en verbetering van het leefmilieu.”

Tot op heden heeft het kabinet ons verzoek niet gehonoreerd en heeft daarmee bewust het discriminerende beleid ten aanzien van motorfietsen voortgezet.

Dat klemt te meer, nu de Europese Commissie ter bescherming van de leefomgeving scherpere maatregelen tegen de uitstoot van broeikasgassen heeft aangekondigd. Die maatregelen zijn des te belangrijker, nu het aantal motorfietsen in de afgelopen twee jaren fors is toegenomen.

Om deze reden dienen wij, mede namens ruim 100 bewonersgroepen, verspreid over het gehele land, allereerst een klacht in, omdat het kabinet weigert het nationaal Klimaatakkoord aan te vullen met maatregelen tegen de uitstoot door motorfietsen en derhalve discrimineert bij de bescherming en verbetering van het leefmilieu.

2. Verzoek aanvulling ontwerp Omgevingswet

Voorts hebben wij in de afgelopen periode diverse ministers, te weten van Infrastructuur en Waterstaat, Justitie en Veiligheid, Binnenlandse Zaken en Medische Zorg en Sport, benaderd met het verzoek om bij de invulling van de aangekondigde Omgevingswet passende maatregelen te nemen tegen de geluidsoverlast door motorvoertuigen, in het bijzonder door motorfietsen. We hebben daarin verzocht om de mogelijkheid te creëren speciale milieuzones aan te wijzen ter bestrijding van de breed ervaren geluidoverlast.

We hebben daarin verwezen naar de brief van 23 april 2021 (zie onze website), waarin de minister van Binnenlandse Zaken, aan de Tweede Kamer gerapporteerd heeft over de voortgang van de implementatie van de Omgevingswet. In deze brief schrijft de minister:

“Mijn bestuurlijke partners en ik zijn het erover eens dat dit nieuwe stelsel nodig is om de grote opgaven in de leefomgeving de komende decennia als samenleving en overheid effectief aan te pakken. De energietransitie, de woningbouwopgave, klimaatadaptatie en de bescherming van onze natuur vragen om het samenhangende instrumentarium dat de Omgevingswet ons gaat geven.”

Daarbij komt dat het Rijk in het kader van de voorgestelde Omgevingswet reeds in 2020 een *Nationale Omgevingsvisie* heeft gepubliceerd, waarin 21 doelen voor ruimtelijke ordening worden genoemd, waaronder de bescherming van het leefmilieu.

Invoering van ‘milieuzones geluidsemissie’ zien wij dan ook als een serieuze oplossing.

We hebben dit verzoek enkele keren herhaald, doch tot op heden heeft het kabinet geweigerd aan ons verzoek om de mogelijkheid van milieuzones in de Omgevingswet op te nemen, tegemoet te komen, waarmee de overheid impliciet te kennen geeft de discriminatie ten aanzien van geluidoverlast door motorfietsen ook in de toekomst te continueren.

In aanvulling van de bovenvermelde rapporten verwijzen wij voorts naar het recente rapport van de GGD Amsterdam (www.ggdgezondheidinbeeld.nl/wp-content/uploads/2022/12/factsheet-leefomgeving-Amsterdam-2020.pdf). Daarin concludeert de GGD Amsterdam in het kader van de Amsterdamse Gezondheidsmonitor 2020 dat geluidshinder slecht is voor de gezondheid en dat die geluidshinder met name veroorzaakt wordt door motorfietsen, brommers en scooters

Onze tweede klacht heeft dan ook betrekking op de weigering van de Rijksoverheid om de geluidsoverlast door motorfietsen aan te pakken en derhalve op dit punt eveneens discrimineert bij de invulling van de bescherming en verbetering van het leefmilieu.

3. De recent aangekondigde uitwerking van het klimaatbeleid

In onze brief van 25 maart 2022 hebben wij bij u als minister van Klimaat en Energie aandacht gevraagd voor het milieu en de leefomgeving en daarbij verwezen naar onze Grondwet, het Europese Verdrag voor de rechten van de mens en het Verdrag betreffende de Europese Unie, alsmede naar het rapport van de Gezondheidsraad, de WHO-richtlijnen inzake omgevingsgeluid, het RIVM-rapport n.a.v. de motie Schonis en het Handbook on the external costs of transpor (2019) van de Europese Commissie.

We hebben in deze brief voorts cijfers vermeld. De absurde omvang van het geluidsvolume door motorfietsen blijkt uit een vergelijking met de personenauto. (We nemen dan aan dat de kostenverhouding voor heel Europa zeker ook op het dichtbevolkte Nederland van toepassing is.)
Met 0.1% van de gereden kilometers zorgen motorrijders met 8% van het aantal voertuigen voor 37% van de
gezondheidskosten van lawaaivervuiling. Als we het vrachtverkeer in deze berekening meenemen, dan zorgen
motorrijders met 7% van het aantal voertuigen voor 27% van de gezondheidskosten van lawaaivervuiling!

Tot op heden heeft de overheid de WHO-normen inzake omgevingslawaai, het RIVM-rapport en het “Handbook on the external costs of transport” van de Europese Commissie bewust volledig genegeerd.

Dat is in de huidige omstandigheden onaanvaardbaar, temeer daar inmiddels ruim 100 bewonersgroepen, verspreid over alle provincies zich bij de NEFOM hebben aangesloten, teneinde passende maatregelen tegen deze geluidsoverlast bij de landelijke en provinciale overheid te bepleiten.

Inmiddels heeft de G-4 (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht) reeds in 2020 het initiatief genomen om gezamenlijk met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) te overleggen over de aanpak van geluidsoverlast.

In dit kader is vermeldenswaard dat de gemeente Amsterdam een Actieplan Schone Lucht heeft opgesteld, waarin per vervoerscategorie de omschakeling naar elektrisch vervoer als doel wordt geformuleerd. Voor tweewielers kent dit Actieplan specifieke doelen: motorfietsen in 2030 uitstootvrij en brom- en snorfietsen al in 2025.

Voorts kent de gemeente Den Haag sedert kort het Actieplan Geluid 2021-2023, waarin specifiek aandacht wordt geschonken aan de negatieve invloed van geluid op de gezondheid van de inwoners, een en ander met verwijzing naar de WHO-richtlijnen.

Daarnaast hebben de provincies ter bescherming van het milieu en de leefomgeving specifieke regels inzake het toegestane geluidsvolume vastgesteld voor:

- aangewezen stiltegebieden
- aangewezen naturagebieden

Het ligt voor de hand dat de Rijksoverheid ook voor deze gebieden en de wegen, waar zo veel geluidsoverlast wordt ervaren, passende regels vaststelt, die het geluidsvolume door motorvoertuigen, in het bijzonder door motorfietsen, aan banden leggen. Bij gebreke daaraan voldoet de Rijksoverheid – mede tegen de achtergrond van de initiatieven van de G-4, de provincies en een aantal gemeenten – niet aan de zorgplicht van de overheid ter bescherming van de gezondheid van de burgers.

Recent hebt u nieuwe klimaatplannen gepresenteerd. Onderdeel daarvan is onder meer dat elektrisch rijden voor personenauto's goedkoper wordt. De aangekondigde maatregelen zijn blijkens uw toelichting noodzakelijk om de uitstoot van broeikasgassen verder te verlagen.

Tot onze verbazing wordt in de aangekondigde klimaatplannen in het geheel geen aandacht besteed aan de (uitstoot door) motorfietsen en evenmin aan de geluidsoverlast door motorfietsen.

Volgens het nationaal Klimaatakkoord dienen vanaf f 1 januari 2025 alle nieuwverkopen van snorfietsen op de Nederlandse markt emissieloos zijn. Aan deze categorie wordt in de aangekondigde maatregelen geen aandacht besteed en evenmin aan scooters.

Ook in de recent aangekondigde maatregelen bevestigt u als minister dat de Rijksoverheid ondanks de verplichting, neergelegd in artikel 2 en artikel 8 EVRM geen aanvullende maatregelen ter bescherming van de leefomgeving en het leefmilieu wilt nemen en derhalve de discriminatie bij de aanpak van geluidoverlast door motorfietsen en de uitstoot van broeikasgassen door motorfietsen gewoon gaat continueren. Dat discriminerend gedrag is in flagrante strijd met het EVRM.

Onze derde klacht heeft dan ook betrekking op de weigering van de Rijksoverheid om de geluidsoverlast en uitstoot van broeikasgassen door motorfietsen aan te pakken en derhalve op dit punt eveneens discrimineert bij de invulling van de bescherming en verbetering van het leefmilieu.

Ons Juridisch team:
mr. C.J.A van Hooft
mr. M.W. Wendrich

Vertrouwende op een spoedige reactie.

Met vriendelijke groet,
Namens de NEFOM

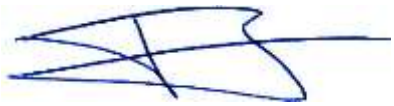

Dhr. O. Hardenberg
voorzitter

MAX
70dB(A)
NEFOM
Nederlandse Federatie
Omgevingslawaai
Motorvoertuigen